

Natuur- en landschapsbeheer met schapen

Overeenkomsten en modelcontracten

André Calus

Geel, 19/05/2016

Momenteel een diversiteit aan afspraken/procedures

- veel mondelinge afspraken
- gratis gebruiksovereenkomsten
- onderhandelingsprocedure met bekendmaking
- onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking
- openbare aanbesteding
- offertevraag
- concessies (?)

Er zijn documenten/bestekken van 2 Blz en tot 40 Blz.

10 Succes-factoren op basis van contacten met de belangrijke beheerders en herders :

- Goede criteria voor toewijzing van de opdracht (of meerdere stappen, of meerdere criteria, prijs alleen is nefast)
- Goede afspraken vooraf omtrent doelstelling, wat kan en wat kan niet
- Communicatie, communicatie, communicatie
- Bekwame herders (plant- en dierkennis, opleiding, kwaliteit van het werk)
- Nood aan flexibiliteit (begin- en einddatum; aantal dieren)
- Nood aan een voedingsbuffer of uitwijkmogelijkheid
- Duidelijke evaluatiecriteria en –procedure
- Een degelijke vergoeding
- Langjarige overeenkomsten
- Besef dat botanische resultaten pas na 5 jaar zichtbaar worden !

10 aandachtspunten bij de contracten :

- Welk soort overheidsopdracht ?
- Welke criteriakeuze voor toewijzing
- Looptijd meestal beperkt, uit vrees voor de pachtwet
- Bottle neck's ivm botanische kennis bij de herder en dierkennis bij de terreinbeheerder
- Onderaanneming moet ook kwalitatief zijn
- Borgstelling valt vrij zwaar
- Uitbetaling laat op zich wachten
- Dierenwelzijn in relatie tot de beoogde natuurdoelen
dierenwelzijn tov de beoordeling door de burger
- Hoe ter plaatse info verstrekken , hoe publiek betrekken
(bord met toelichting, ook bord met contactgegevens)
- Wettelijke beperkingen/conflicten

10 confrontaties met wettelijke aspecten :

- De vrees voor de pachtwet
- Quid recht van voorkoop ?
- Het bermbesluit wordt als hinderlijk ervaren
- Regelgeving distelbestrijding
- FAVV/ dieridentificatie/toezichtscontrole
- Ophalen kadavers uit natuurgebieden
- Ners binnen/buiten natuurgebied, inscharingscontracten
- Regelgeving grensbeweiding (zou nu in orde moeten zijn ?)
- Te rekenen BTW-percentages bij herderen, (21 %) een zware dobber
- Spanningsveld sociale tewerkstelling tov de zelfstandige herder

Bij beheer zijn **overheidsopdrachten** belangrijk.

Ze zijn van toepassing voor :

- Alle overheden
- Rechtspersonen van algemeen belang en /of hoofdzakelijk gefinancierd door overheden
- Verenigingen van overheden
- Overheidsbedrijven

Belangrijke wetten en KB's :

- Wet 15/06/2006 wet overheidsopdrachten met 2 bijlagen
 - KB 15/07/2011 (16/07/2012) klassieke sectoren
 - KB 14/01/2013 algemene uitvoeringsregels
 - Wet 17/06/2013 motivering
-
- + specifieke regelgeving defensie en veiligheid
 - Soms + regelgeving milieu, scheepvaart, arbeidswetgeving, ...

Soorten overheidsopdrachten :

- Opdracht voor werken
- Opdracht voor leveringen
- Opdracht voor diensten = schapenbegrazing

- Concessie-overeenkomst
- Promotieovereenkomst
- Raamovereenkomst
- Marktverkenning

Gunningswijzen :

- Aanbesteding open of beperkt
- Offertevraag open of beperkt
- Onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking
- Onderhandelingsprocedure met bekendmaking
- (Concurrentiedialoog)
- (Dynamisch aankoopstelsel)
- (Elektronische veiling)

Aanbesteding en offerteaanvraag : open of beperkt :

Open : alle dienstverleners mogen indienen en opening is openbaar

Beperkt : eerst publicatie, dan kwalitatieve selectie en dan worden geselecteerden uitgenodigd om offerte in te dienen en ze kunnen aanwezig zijn bij de opening

Aanbesteding : 1 gunningscriterium = de prijs

Offerteaanvraag : er zijn meerdere gunningscriteria , die een weging kunnen krijgen dit wordt aanbevolen, boven de Europese drempel is dit verplicht

Publicatie :

Europees voor diensten vanaf 209 000 euro , termijn 52-37 dagen

nationaal beneden 209 000 euro ; termijn 36-22 dagen

Onderhandelingsprocedure met bekendmaking :

- Iedere dienstverlener mag deelnemen
- Alleen geselecteerden dienen offerte in en onderhandeling over de voorwaarden is mogelijk

Onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking

- Met gekozen dienstverleners
- Er kan over de voorwaarden onderhandeld worden

Deze procedure kan :

- Tot 85 000 euro
- Voor geheime, dwingende , onvoorziene opdrachten
- Als er geen geschikte offertes zijn uit de andere procedures,
- Of om technische of artistieke redenen, of slechts 1 aannemer

Financiële drempels bij de aanbestedingsregelgeving:

- 8500 euro (Bestelbon/aangenomen factuur)
- Verder 30 000, 85 000, 209 000 euro

Wat zegt de regelgeving omtrent :

- Gunningscriteria
- Looptijd van de opdracht
- Borgstelling
- Uitbetaling

???

Gunningscriteria voor kwalitatieve selectie (KB 15/07/11) ; diensten artikel 72:

- Financiële en economische draagkracht
- Technische of beroepsbekwaamheid : 10 mogelijkheden
- Voldoen aan bepaalde kwaliteitsnormen (Europese certificeringsnormen)
- Opgave lijst technici
- Studie- of beroepskwalificaties dienstverlener
- Maatregelen milieubeheer
- Gemiddelde personeelsbezetting, laatste drie jaar
- Verklaring omtrent bezit werktuigen, materieel en technische uitrusting
- Referenties afgelopen 3 jaar, te staven
- Beschrijving technische uitrusting, kwaliteitsmaatregelen, eigen studie/onderzoeksmogelijkheden
- Eventueel kan er controle ter plaatse zijn van de technische capaciteit
- Wat gaat in onderaanneming ?

Voor niet Europese aanbestedingen mogen de criteria nog ruimer genomen worden

Welke gunningscriteria vinden we nu in de aanbestedingen ? Meest een drietal met wegingscoëfficiënten bv 25; 25; 50. Soms alleen de prijs .

- Curriculum van de herder
- Referentielijst van diensten geleverd de afgelopen 3 jaar, met staving
- Referenties ivm kwaliteitsvol werk (pos en neg)
- Plan van aanpak te beheren terrein : type begrazing, begrazingskalender, aantal graasdagen, ...
- Overzicht uitrusting : voertuigen, werktuigen, materiaal
- Voldoen aan de regelgeving : sanitair, mestwetgeving, dierenwelzijn, soc. zekerheid,...
- Een herderproef
- Kennis van het terrein en botanische kennis, terreinbezoek vooraf
- Afstand tussen bedrijf en te beheren percelen (ivm toezicht en noodsituaties)
- De prijs

Looptijd aanbesteding/toewijzing ?

- Meest zien we 1 jaar met drie verlengingen, artikel 37 beperkt tot 4 jaar
- Die 4 jaar zien we ook terugkomen bij de raming van de bedragen (max voor 4 jaar) en bij de raamovereenkomsten die max 4 jaar kunnen lopen , tenzij specifieke motivatie
- Concessies daarentegen kunnen tot 30 jaar lopen

Borgstelling :

- In principe 5 %
- Te stellen binnen 45 dagen
- Niet verplicht voor bedragen lager dan 50 000 euro
- Niet verplicht voor diensten minder dan 45 dagen

Uitbetaling : drie mogelijkheden

- Na uitvoering : verificatietermijn 30 dagen en betalingstermijn 30 dagen
- Met periodische betalingen in mindering naarmate de opdracht vordert
- Onder bepaalde voorwaarden zijn voorschotten (tot 50 %) mogelijk (art 67)

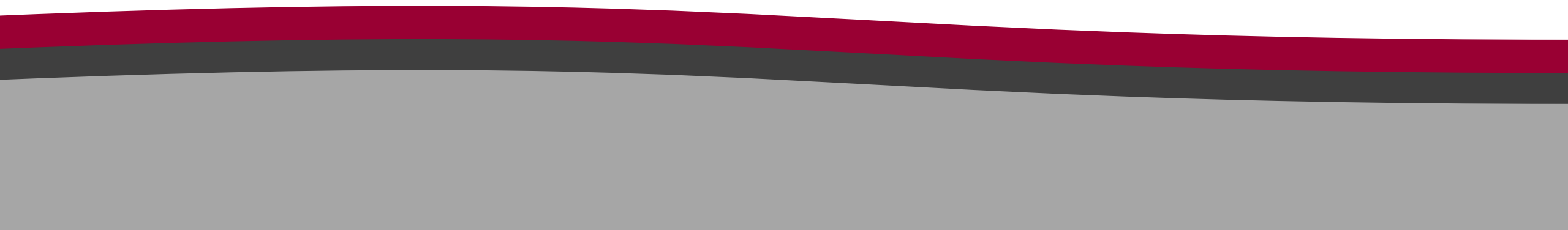
Hoe ziet een **bestek** eruit ?

Meest **drie delen** :

- Administratieve bepalingen
- Contractuele bepalingen
- Technische bepalingen

- En bijlagen

Welke aspecten moeten worden opgenomen in de technische bepalingen van het bestek of in een andere vorm van beheersovereenkomst?

1. **Het te begrazen terrein :**

Aard , oppervlakte

Gedetailleerd liggingplan van te begrazen percelen en nachtwoiden

Bereikbaarheid

2. Wie zijn de **contactpersonen**, verantwoordelijken ? Met hun gegevens

Afspraken ivm calamiteiten

3. **Doelstelling** van het beheer :

Natuurontwikkeling , onderhoud, stabilisatie ...

Met verwachte resultaten

Bijkomend : zijn er nog **andere opdrachten** , verwachtingen ?

Organisatie demo's, acties tov het publiek...

4. Begrazing :

Soort, bv .stootbegrazing, rasters, herderen, al of niet maaien

Timing begrazen (graag enige flexibiliteit in te bouwen !)

Begrazingsplan, begrazingsregister

5. De kudde

Kuddegrootte, samenstelling, veebezetting

(ook hier ifv de omstandigheden , graag enige flexibiliteit mogelijk laten)

6. De Herder

Terreinkennis, botanische kennis , communicatie-vaardigheden

Aanwezigheid, bereikbaarheid

7. De uitbating : afspraken omtrent :

- Plaatsing en onderhoud afsluitingen, vast en/of tijdelijk
- Drinkwatervoorziening
- Gebruik meststoffen, gewasbescherming, diergeneesmiddelen
- Bijvoederen
- Dagelijks toezicht
- Aspecten gezondheidszorg en dierenwelzijn
- Verwijderen kadavers
- Bestrijding distels , houtopslag, exoten, ...
- Verwijderen zwerfvuil
- Schuilhokken
- Verkeershinder

8. Administratieve verplichtingen

Sanitel, inscharingscontracten, oppervlakteaangifte, verzekeringen, ...

9. Relaties met het publiek :

Infobord, contactgegevens verantwoordelijke

10. Wanneer en hoe zal geëvalueerd worden ?

Evaluatiecriteria

Tot slot (1) :

- Voor het merendeel van de vrij grote begrazingsopdrachten komt men terecht bij de toekenning als 'overheidsopdracht'
- De huidige bestekken voor overheidsopdrachten zijn (schrikwekkend) omvangrijk, kan het niet wat korter en concreter ?
- Bijzondere aandachtspunten zijn :
 - de toewijzingscriteria en de onderlinge weging, alleen de prijs hanteren leidt tot allerhande wantoestanden
 - De looptijd van een contract , 4 jaar zou een minimum moeten zijn, beter ware 9 jaar zodat de herder zijn kudde stabiel kan uitbouwen en toekomstzekerheid krijgt.
 - Als borgstelling kan vermeden worden, des te beter.
 - Voor de uitbetalingen liefst een periodieke betaling in min , zodat de herder zijn werkingskosten kan dekken.

Tot slot (2)

- Omvangrijke opdrachten met veel werk (oa rasters) of personeelsinzet kunnen alleen tegen een degelijke vergoeding.
- De technische bepalingen zijn heel belangrijk :
goede en duidelijke afspraken maken goede vrienden.
- Geregelde communicatie op het terrein is een begin van succes.
- Er is nood aan een gemengde vorming dier/plant/natuur.
- De wetgevende fricties moeten zo mogelijk in overleg weggewerkt worden.